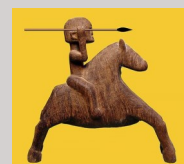

Footprints

Tribale Kunst & Cultuur

Nieuwsbrief

van de Vereniging
Tribale Kunst en
Cultuur

12e jaargang
nummer 4
augustus 2024

Beste Lezers,

De ontwikkelgroep Footprints heeft zich erover gebogen hoe de Footprints aantrekkelijker te maken voor de leden. In dit nummer de eerste veranderingen: een nieuwe boekenrubriek met aan te bevelen boeken van een van de leden, "het kwartet van", en aandacht voor muziek en video in de nieuw rubriek "luister en kijk". De websels zullen zich vanaf nu richten op één onderwerp. Ook de vormgeving zal de komende

nummers worden opgefrist.

Uw reactie wordt op prijs gesteld

de redacteur, André Smit

Verder in dit nummer

2. Nieuws uit de TKC
3. Onderwerp contactgroepen en New York
4. Activiteiten van leden
5. Externe agenda
6. Luister en kijk
7. Het kwartet van ...
8. Websels

messing gegoten figuur, mogelijk Senoufo, 14 cm hoog en 110 gram. Collectie Henk Horsten, zie pag 4

Nieuws uit de vereniging

Verzamelaars beurs TKC 3 november Hoegaarden België

In samenwerking met Hugo Deboudt organiseert TKC de eerste verzamelaarsbeurs in België. Stuur voor informatie een mail te sturen naar deboudt@skynet.be

Zondag 3 november 2024 te Hoegaarden (twee uur rijden vanaf Utrecht)

Beurstijden: De beurs is toegankelijk voor bezoekers van 11.00 uur tot 18.00 uur. De toegang is gratis. Bezoekers kunnen vrij parkeren in de straten rondom.

Locatie: Expo ruimte Doelstraat 68 3320 Hoegaarden (BE)

Faciliteiten: De Expo ruimte heeft een kleine bar met warme en koude dranken en belegde broodjes. In en rond het centrum van Hoegaarden zijn meerdere cafés en restaurants.

Deelname staat open voor leden van de Vereniging Tribale Kunst en Cultuur, leden van de Tribal Art Community en geïnteresseerde kunstliefhebbers. U kunt één of twee tafels huren voor €25 per stuk voor leden en €35 per stuk voor niet-leden. De afmetingen van een tafel zijn ongeveer 150 x 80 cm.

Voor het reserveren van een tafel neemt u contact op met Hugo Deboudt: 0032 (0)495 77 61 49 of E-mail: deboudt@skynet.be Inschrijving staat open tot 20 oktober 2024.

Vermeld hierbij: Uw naam, woonplaats, E-mailadres, telefoonnummer, aantal tafels en van welke vereniging U lid bent

**VERZAMELAARS
BEURS**

**03.11
2024
11-18 u.**

**KUNST EN
CULTUUR**

CONTACT
Hugo Deboudt
0032 495 77 61 49
deboudt@skynet.be

DOELSTRAAT 68
B-3320 HOEGAARDEN

Onderwerp-contactgroepen TKC

De vereniging wil het contact tussen leden met de zelfde belangstelling of interesse voor een verzamelgebied bevorderen. Dit kan door het meedoen of oprichten van "contactgroepen".

Deze groepen van gelijk gestemde verzamelaars/geïnteresseerden houden contact met elkaar middels de mail over bijvoorbeeld nieuwe aanwinsten,

boekentips, artikelen, vragen, verwijzingen naar museale collecties, veilingen met items die de groep kan interesseren, enz.

Textielgroep

contactpersoon: Hilde Lemey hildelemey@gmail.com

Binnen de textielgroep wisselen leden informatie en artefacten uit en organiseren zij gezamenlijke activiteiten. Geen meldingen in deze zomervakantie.

Wapen en schilden groep

contactpersoon: Jacques Bonewit jfb.bonewit@gmail.com

Deze groep is op zoek naar deelnemers. Bent u geïnteresseerd in tribale wapens laat het Jacques weten. Kontakten binnen deze groep hebben geleid tot contact met het blad *Wapenfeiten*, mogelijk een start van een samenwerking.

Metaalgroep

Contactpersoon: André Smit

smitwoud@xs4all.nl

Henk Horsten is een van de actieve leden van de Metaalgroep die momenteel slechts acht leden kent. Henk schrijft in zijn laatste bericht: Wie weet waar dit beeldje vandaan komt? (zie hiernaast)

Nieuwe groep

Wilt u een groep starten, mail naar de secretaris tribalekunstencultuur@gmail.com

Activiteiten van leden

Tentoonstelling 'Mola, textielkunst van de Guna'

Ontdek de kleurrijke wereld van de Guna-textielkunst in de tentoonstelling "Mola" in het Museum van de Vrouw te Echt. De unieke collectie van blouses en doeken uit Panama toont traditionele mola's, rechthoekige panelen van stof die op zowel de voor- als achterkant van een blouse worden aangebracht.

Mola's bestaan uit verschillende lagen gekleurd textiel, waarbij met een techniek van omgekeerde applicatie, stukken stof worden weggeknipt om de onderliggende laag zichtbaar te maken.

De Guna halen hun inspiratie voor de mola's uit hun rijke mythologie, de natuur en diverse aspecten van het dagelijks leven. Er zijn ook verfijnde abstracte mola's en ontwerpen waarvan de oorsprong niet altijd duidelijk is. De Guna wonen voornamelijk op de San Blas archipel voor de kust van Panama. De archipel bestaat uit ongeveer 400 eilanden, waarvan er zo'n 50 bewoond worden door een gemeenschap van 40.000 mensen. Door hun geïsoleerde ligging hebben de Guna hun unieke cultuur weten te behouden. De mola's vormen een bijzondere uiting van hun authentieke traditie en hebben ook moderne kunstenaars geïnspireerd.

Deze tentoonstelling kon worden gerealiseerd dankzij de unieke collectie van Els Mommers. Zij heeft vele malen de eilanden van de San Blas-archipel bezocht. Gastcurator Gi Mateusen stelde de tentoonstelling samen.

De tentoonstelling is te bezoeken van 9 augustus t/m 20 december 2024. Museum van de Vrouw, Plats I, 6101 AP Echt www.museumvandevrouw.nl

Ook in ons tijdschrift **Tribale kunst** staat in het herfstnummer een artikel over de Guna indianen rond 1920..

Expositie georganiseerd door Hugo Deboudt in Hoegaarden

Dinsdag tot en met zondag van 11:00 tot 18:00

Doelstraat 68 B-3320 Hoegaarden

Externe agenda

Wereldmuseum Rotterdam t/m 3 november	Kolonialisme en Rotterdam
Wereldmuseum Leiden t/m 3 november	In Schitterend Licht. Kunst uit Afrika en de diaspora.
Wereldmuseum Amsterdam	‘Onze Koloniale Erfenis’ : aandacht voor de doorwerking van het Nederlandse koloniale verleden op het heden.
MAS Antwerpen t/m 13 oktober	Een blik op onderzoek : De Congolese verzameling van het MAS kent nog veel blinde vlekken: Hoe verdwenen de cultuurvoorwerpen uit de Congolese gemeenschappen? Gebeurde dit rechtmatig of ging het gepaard met geweld of dwang? En wat betekenen ze vandaag voor hen? Met dit herkomstonderzoek probeert het MAS die vragen te beantwoorden.
Africa Museum Tervuren	ReThinking Collections
PARCUM Leuven	Aan tafel! : In de tentoonstelling ‘Aan tafel’ belicht PARCUM de eetregels, -gewoontes en tradities bij moslims, joden en christenen.
Musée du quai Branly Parijs t/m 8 september	Mexico Offerings and gods at the Templo mayor
Museum van de Vrouw Plats I 6101 AP Echt tot 20 december 2024	Mola, textielkunst van de Guna
Amsterdam museum tot 10 november	New York, New York

Een bijzondere tentoonstelling in Amsterdam

New York, New York...

Tot 10 november in het Amsterdam Museum aan de Amstel, Amsterdam.

De stad New York heeft veel succesvolle inzittenden voortgebracht. Even talrijk zijn de bewoners die het er niet zo goed vanaf brengen. De eerste slachtoffers waren de Lenape, de oorspronkelijke bewoners van de zuidpunt van het huidige Manhattan.

Toen daar in 1624 Nederlandse kolonisten arriveerden en in opdracht van de West-Indische Compagnie de kolonie Nieuw Nederland met de hoofdstad Nieuw Amsterdam stichtten, had dat een grote impact op de

Lenape. Door oorlogen, meegebrachte ziektes en onderdrukking vielen vele dodelijke slachtoffers. Voor de overgebleven bewoners volgde een gedwongen vertrek.

In de tentoonstelling *Manahahtáanung of Nieuw Amsterdam?* staan de geschiedenis, kunst en cultuur van de Lenape centraal. Deze nheemse perspectieven geven een nieuw gezicht op dit de Nederlandse geschiedenis, die vaak onderbelicht bleven.

Dit portret van een 23-jarige man is in 1645 gemaakt door Wenzel Hollar. In Europese bronnen is de naam of afkomst van inheemse personen vaak moeilijk te achterhalen. Maar de kans is aanzienlijk dat de man op deze prent een Lenape was, omdat Lenape gevangenen naar Europa werden meegenomen. Collectie Metropolitan Museum of Art, New York

Luister en kijk

Un Baobab est tombé

Toumani Diabaté (1965 – 2024) Bamako - Mali

Toumani Diabaté komt uit een muzikale familie. Zijn vader Sidiki is een beroemd speler van de Kora, de harp-luit van West-Afrika, zijn moeder Nene is zangeres. Bamako de hoofdstad van Mali is waar hij geboren wordt en een leven lang zal wonen. De familie staat bol van het muzikale talent en claimt een lijn van meer dan 70 generaties *Jeli*, kora spelers van vader op zoon. Zij zijn *griots*, de kaste van communicatie experts die wij vooral kennen als musici, de hoeders van de Mande cultuur en sociale verbinders. Waar zijn vader een grote rol heeft in het doorgeven van de traditionele cultuur, is Toumani vooral ook die verbinder. Hij blijft zijn hele leven trouw aan het klassieke Mande repertoire, maar wordt ook bekend door zijn samenwerkingen met andere musici binnen en buiten Afrika. Met zijn zoon Sidiki heeft hij een gemakkelijker verhouding dan met zijn eigen vader. De twee zullen regelmatig samen optreden. Toumani blijft zijn hele leven een onvermoeibare promotor van zijn cultuur en speelt een grote rol in de bewustwordingscampagne tegen H.I.V in zijn deel van de wereld.

Op 19 juli van dit jaar maakt Sidiki het overlijden van zijn vader bekend. "Mijn vertrouweling, mijn steunpilaar, mijn gids, mijn beste vriend, mijn lieve vader is voor altijd weg".

Luister naar het album Kaira waar hij in 1988 mee doorbreekt <https://www.youtube.com/watch?v=EOWqgTQOC9w>

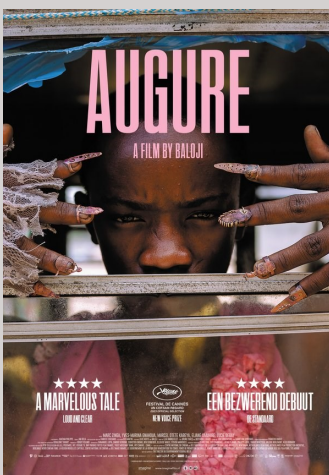
Of het prachtige Toumani & Sidiki dat zij samen opnamen <https://www.youtube.com/watch?v=qPsvNN2ilrQ&t=1598s>

Wie er geen genoeg van kan krijgen, luister eens naar de samenwerking met Ali Farka Touré *In The Heart of the Moon*

https://www.youtube.com/playlist?list=PLtGguolynRWSJ7-sZ_jbngXwHHA0qu9hB

Voor een levensbeschrijving van deze meester van de kora https://en.wikipedia.org/wiki/Toumani_Diabat%C3%A9

Augure een film over Congo

Na jaren in België gewoond te hebben keert Koffi terug naar zijn thuisland Congo om zijn zwangere vriendin aan zijn familie voor te stellen. Koffi werd geboren met een wijnvlek die als een teken van de duivel (Zabolo) werd gezien en moest daarom jaren geleden al vluchten. Terug in Congo merkt hij dat dit oeroude geloof nog erg leeft. Hij ontmoet drie andere mensen die door hun familie en gemeenschap ook als tovenaars worden beschouwd. Ondanks hun tegenslagen, proberen ze elkaar te helpen en te ontsnappen aan de vloek die op hen rust.

Augure is de eerste langspeelfilm van Baloji, een Belgisch-Congolese rapper en performer. Hij schreef de eerste versie van zijn film in 2018, na de dood van zijn vader. De professionele rouwenden die ingehuurd werden door zijn familie, inspireerden Baloji voor dit ijssterk debuut met een magisch-realistische insteek. De film viel reeds in de prijzen in Cannes, kreeg erg lovende recensies en werd gekozen als Belgische inzending voor de Oscars.

Het kwartet van... Martin Lagrain

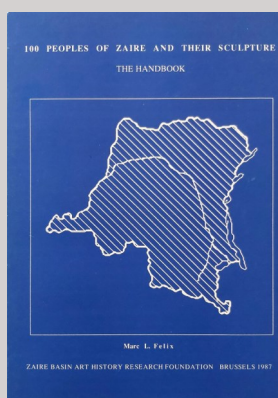
Er bestaan honderden boeken over Congo. De meeste zijn catalogi van tentoonstellingen, al dan niet met essays van curatoren of specialisten. Een tweede groep zijn de boeken die over één welbepaald volk en zijn kunst gaan, bijvoorbeeld over de Lega, de Songye enz. Een derde groep boeken zijn de meer algemene naslagwerken waarin je informatie kan vinden over zowat alle volkeren die in Congo wonen. Misschien iets minder gedetailleerd dan de gespecialiseerde werken, maar je vindt er wel altijd nuttige informatie. Van deze laatste categorie wil ik enkele boeken aanraden. Helaas is er dikwijls slecht één enkele druk op de markt gebracht en zijn deze boeken ofwel moeilijk te vinden ofwel zeer prijzig!

1. Art Bakongo - Les Centres de Style, Raoul Lehuard - 2 delen. Franstalig.

Wat dit werk zo interessant maakt, is dat de auteur een indeling maakt op basis van stijlkenmerken van bijvoorbeeld de ogen, de neus, de oren... Op die manier probeert hij de objecten te lokaliseren en zo mogelijk zelfs toe te schrijven aan een bepaalde snijder of atelier. Zo beschrijft hij de verschillende stijlen van het vroegere Kongo-rijk: Dondo-Kamba, Bwende, Zombo-Sosso-Nkanu, Vili, Lari, Woyo-Kahongo, Bembe, Kougni, Manyanga, Yombe-Sundi occidental, Sundi oriental, Solongo en Kongo-Ndibu, telkens met een combinatie van tekeningen en foto's van objecten.

Antiquarisch € 800-1000

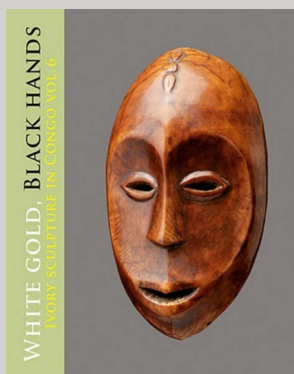

2. 100 peoples of Zaire and their sculpture, Marc Leo Félix. Engels-talig.

Félix is reeds een half leven de drijvende kracht achter de Zaire Basin Art History Research Foundation in Brussel. Hij is misschien wel de grootste specialist ter wereld over Congo en zijn kunst, en de auteur van een hele reeks boeken over

Congo en Tanzania. In dit boek beschrijft hij de 'essentials' van 100 Congolese volkeren, telkens op twee bladzijden: algemene gegevens (namen, talen...), sociopolitieke organisatie, economie, sculptuur, stijl en een korte bibliografie op de linker pagina, en tekeningen ter illustratie op de rechter.

Antiquarisch € 400-650

3. White Gold Black Hands. Ivory sculpture in Congo, Marc Leo Félix, volume I – 8. Engelstalig.

Een reeks van acht boeken waarin werkelijk alles te vinden is over ivoren sculpturen in Congo. Meer dan 2000 bladzijden, ingedeeld volgens volk en woongebied, met essays van verschillende specialisten en overvloedig

geïllustreerd met fotomateriaal. De grote troef is de volledigheid. Met enige overdrijving kan je zeggen: als het niet in een van deze boeken staat, bestaat het niet!

8 delen € 1700, per deel ongeveer € 200

4. A survey of Zairian Art – The Bronson Collection, Joseph Cornet. Engelstalig.

Joseph Cornet wordt als een wereldautoriteit beschouwd als het over kunst uit Zaire/Congo gaat. Dit boek werd geschreven als een catalogus voor de grote tentoonstelling van de Bronson collectie in The North Carolina Museum of

Art in 1978. Het land wordt ingedeeld per regio en van elke regio worden de verschillende volkeren en hun kunst beschreven, telkens met een algemene inleiding en een uitgebreide beschrijving van de voorwerpen. Het geeft een prima overzicht van de stijlen in de verschillende regio's van Congo.

€ 20-75

Webrels

aanbevolen websites, dit keer over kralen

Kralen werden al vanaf het bestaan van mensen gemaakt van steen, been, schelpen, eierschalen en later van glas. Ze werden verhandeld van Europa naar Afrika, maar ook van uit India. Documenten over kralen gaan vaak over opgravingen of analyses van het materiaal maar geven soms ook informatie over de betekenis die bepaalde kralen voor de drager hebben.

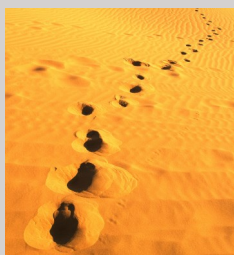
["Imitation Amber Beads of Phenolic Resin from the African Trade" by Rosanna Falabella \(syr.edu\)](#)
Pdf 15 pagina's

Onderzoek van hedendaagse kralen met Afrikaanse herkomst onthult grote hoeveelheden imitatie barnsteen kralen gemaakt van fenol-formaldehyde thermohardende harsen (PF's). Dit artikel gaat in op de vroege industriële geschiedenis van PF's en het gebruik van PF's bij de productie

van imitatiebarnsteen en kralenmaterialen. Pogingen om daadwerkelijke bronnen te ontdekken die imitatie barnsteen kralen vervaardigden voor export naar Afrika en het tijdsbestek zijn niet erg vruchtbaar geweest. Hoewel er bewijs is dat PF's op grote schaal werden gebruikt als barnsteenvervangers in Europa, melden slechts enkele referenties van na de Tweede Wereldoorlog expliciet de export er van.

[Bodom and related beads. Investigating African powder-glass technology. | Robert Liu - Academia.edu](#)
Bodum beads uit Ghana
Pdf 6 pagina's

Footprints is de nieuwsbrief van de Vereniging Tribale Kunst en Cultuur en wordt zes keer per jaar aan de leden verzonden. Voor €55,00 per jaar bent U lid en ontvangt U ook ons kwartaalblad.

Uitschrijven van deze nieuwsbrief kan door het sturen van een mail naar:
tribalekunstencultuur@gmail.com

[BEADS IN THE KROBO CULTURE \(thegadangme.com\)](#)
Pdf 112 pagina's

De Krobo zijn een van de belangrijkste producenten van glaskralen in Afrika en gebruiken kralen overvloedig in hun cultuur. Krobo kralen kennen behalve een decoratieve functie ook symbolische toepassingen. Veel Ghanezen associëren

Krobo-kralen alleen met de inwijdingsceremonie voor jonge adolescenten meisjes, bekend als *dipo*, en vergeten de vele andere aspecten van de kralen. Het was daarom belangrijk dat het ware karakter van Krobo kralen onthuld werd.

[Productie en handel van glazen kralen in Amsterdam | Felicia Fricke - Academia.edu](#)
Pdf 7 pagina's

Amsterdam werd rond 1600 een belangrijk knooppunt voor de handel en productie van glaskralen. De kralen speelden in de eeuwen die daarop volgden een grote rol in de slavenhandel in Afrika, Amerika en Azië.